

אשרוד ומוכיחיה

באותו גלגול על "חידושים" כל אלה דברים שאולי לא כדאי לראות בהם רק שיטות מפורות, ביחוד מאחר שאפלת השיטות המפורות הללו מוארת באור הלוכבים הברורים על ראשינו בענינים השובים יותר.

2

מי שבא לקבוע כיצד צריכים הענינים להיות מוכרעים בארץ, מי שבא להטיף זאת לנשי אשדוד, צריך לזכור, דרך משל, כי שילד בה של אבטלה בתוך תיכון הברך את המשק הארצי יש בה אולי, בנסיבותיה של ארץ זו, סטייה גדולה יותר מן הנוהל התקין מאשר בשילובם של נשים וילדים ב"מאבק המקצועי" של המשפחה על להם לאכול ובגד ללבוש. אבטלה מוסר כמת צריכה להיות לנו למעשה בבחינת איסור שאין להתירו ואין לשלבו בתכניות משקיות כמו שאין לשלב בהן למשל יציאת יהודים מן הארץ וכדומה. אבטלה אצלנו יש לה משמעות נוספת שאינה קיימת במדינות אחרות, שכן אצלנו פירושה שאנו דנים למחסור דווקא את אלה שבשטם ולמענם נערכות המגביות אשר עליהן משקנו עומד, ואם נוסף לכך את העובדה ששכבות מובטלות אלו רובן בעלות צביון ערתי אהיר ואם נוסף כי הן גם השכבות מרוכות הילדים, שעליהם אנו מטילים את עול ההיתר שאנו מתירים לעצמנו, הרי שיש כאן לא רק עוולה סרטי ציאלית שכמוחה מצויות בעולם, אלא שבלי משים אנו צוברים כאן גודל־שחקים של עוולות, אשר ספק הוא אם יש לנו רשות להטיף מגבהו מוסר עבודה ומצונת נוהל נכון לבעלי השיטות המפורות הללו, וללמד להם מה מותר ומה אסור במאבק כלכלי.

מוכיחיה של אשדוד, המנדעזעים מהתעקשותם של שובתים, אלה ושל נשיות וילדיהם, ומסירובם להתחשב בעובדה כה מובנת וברורה כמו ענינו של האריך קובע הכחוב שהור על גבי לבן בהסכם עם רשות הנמלים, כל אלה חייבים לזכור, אפילו הוך כדי שבירתה של שביחה זו ותוך כדי הוכחת גינוי "חד־משמעית" לנשים הללו, כי מאחורי מאבקם של פועלים אלה לקביעות יש לא רק עובדה מוסכמת של תאריך קובע, אלא יש מאחורי מאבק זה גם טעם מל ומעוות של מציאות האומרת כי בארץ זו, אשר כל חכליחה הנחלת תחושת־קבע לעולה הבא לתוכה, דווקא בארץ זו נעשה ענין הקבוע עות בעבודה, מזה־שנים, ענין ל־תחבולות ותכסיסים אשר כל עיקרם למנוע את העובד מלעבור הלילה את התאריך שלאחריו הוא נעשה קבוע. מנהג זה הוא אחד הסימנים המובהקים של התנוי ומי שבא ללמד לשובתים עיקרים של מוסר עבודה ושל יחסי עבודה צריך אולי להביא בחשבון גם זאת לצינור להס תוכחה.

האמון היא שהחלטיות והתקיפות של עמידתנו בסכסוך זה הן אולי לאו דווקא פרי האומץ המחור של, אלא גם פרי מורלת רוח מפני הישוף לא סאלוני ולא משרדי של מרוריה ועלבונה של בעיה, אשר שום תוכחה זעף של צדקנות נהר שה וסום העמדת פנים של עקרונות נית ספארטאנית לא יחסו על המעוות שביחסנו אליה. כל זאת צריכים להביא בחשבון אלה שהתחייבו לספל בענין ולהביאו על תיקונו הוך שבוועיים. המסלול האדמיניסטרטיבי השגור, אם נסד חפק בו, לא יוכל שלא לעבור כאן, על כרחנה, אל פסים של התעללות. על כל פנים לא מסלול זה עשוי להועיל כאן הפעם.

נתן א.

באמצע שבוע זה, בעוד ענינה של אשדוד רוחת, נדפסו ב"דבר" שני מאמרים ראשיים, שבאו לדון את הבעיה במידת ההחלטיות הנחרתה שה וההגיון הקר והחותר.

עלי להקדים ולומר מיד, כי בני ענין זה כמו בכל ענינים, אין לחלוק על יתרונה של גישה מפור כחה וצוננת, אם אני חולק על אותם שני מאמרים הרני עושה זאת, איפוא, לא משום הגיונם המוחלט, אלא משום שהגיון זה הוא למעשה, מידת ההרגשות אדמיניסטרטיבית מופרזת וריתת זה משרדית, המחטיאות את המסר.

אותה ריתחה היא שגרמה לכך שנימתם של המאמרים הנ"ל רצופה כארקאום חד ודק על "החידושים" שהידשה אשדוד, עלידי שהיא מנסה להפוך שביחת־רעב לאמצעי של מאבק מקצועי, ועלידי הנסיון המשונה, לצרף לפעילי המאבק המקצועי את נשותיהם של השובתים ואת ילדיהם. המסקנה הנמרצת, ששני המאמרים מסתפקים בה, בשם החברה התרבותית והנוהל התקין, היא שאין ליתן לשיטות מפורות אלו להשתרש בתוכנו, ואילו במה ששייך לנשי השובתים, יש להסביר, בצורה ברורה וחד־משמעית, להן ולכל מי שעלול לרצות לחקותן כי, לא כך יוכרעו ענינים בארץ.

2

בינתיים נמסקה השביחה ואף אותן נשים נשחכנו וחדלו להפריע לעבודת הנמל, כל מי שעלול לרצות לחקותן נוכח, איפוא, לדעת כי במדינה זו אי אפשר להשיג שום דבר עלידי לחץ לא תקין, אכן, טוב שהנשים האלו שוכנעו מהר כל כך וטוב שהן לא הרבו לחקור ולדרוש אם אמנם גם לגבי לחצים אחרים אנו כה "חד־משמעיים וברורים", שכן אילו הוסיפו לחקור ול־רש היו מוצאות אולי כי המסקנה האמיתית מן השכנוע ששיכנענו אותן היא זו שיש מי שלוחץ ומשיג את שלו אפילו בלי שביחת־רעב אחת, ויש מי שאינו משיג כלום אפילו בשתי שביחות־רעב.

יתר על כן, הן היו מוצאות כי מנהיגי המדינה והווסתדרות, שעה שהורברים נוגעים להם עצמם, מוצאים בשעה הצורך צד היתר לא רק בסטייה מ"נוהל תקין" אלא גם בסטייה מעיקרון ואף מדקדוקו של הטכום כתוב ומהבטחה מפורשת, חידושים שונים לגבי הסכמי חוספת יוקר או היענות לדרישות הסבות־שכר, לגורמים שאינם נאלצים להפעיל נשיותם וילדיהם במאבק, הם תחומים המשופעים בדוגמאות לענין זה. משום כך, שעה שאנו קובעים בכל החקירות כי יש להסביר לנשי השובתים באשדוד, אחת לחמיד, כי לא כך יוכרעו ענינים בארץ, הרי אנו נאה דורשים, אך מחץ תקפה של דרשה זו מופנה אולי לכתובת מצומצמת מדי וקלה מדי.

נוסיף שמאבקם של פועלי אשדוד לא התחיל עם השביחה אלא לפניו, מאבקם של פועלים אלה למקום עבודה כנמל שהם היו בין בוגיה התקשרותם אליה, סירובם להינתק ממנו ולהיזרק אל שוק האבטלה, דברים אלה יש בהם אולי, משהו ששייך יותר ליסודי הווייתה של ארץ נבנית מאשר ההסתפקות באכסיומה. שלא כך יוכרעו ענינים בארץ, כך גם לגבי הנשים שפרצו מתחומים ובאו לעמוד לימין בעליהן וכך גם לגבי שאר הפועלים שלא יכלו לעמוד בהפצרותיהן והשביחו את הנמל ליום תמים מתוך הוודהות עמן. כל אלה דברים שיש בהם אולי תרבות ומוסר עבודה יותר מאשר